

ایران مشکلات خود در خاورمیانه را با قدرت نرم حل می کند

تغییرات انواع و اقسام سیاست خارجی ایران در زمینه فعالیت مثبت کشورهای عربی، منجر به بهبود اوضاع در خاورمیانه می شود.

آران نیوز : گزارش و تحلیل اسپوتنیک ، مقاله ولادیمیر ساژین، خاورشناس مطرح روس در خصوص روابط دیپلماتیک منطقه ای و جهانی جمهوری اسلامی ایران را انتشار داد : در طول دهه ها اوضاع در خاور میانه به قدری آستان تنش و اختلافات بوده که منجر به درگیری می شدند. در حال حاضر به برکت وقوع تغییرات در سیاست خارجی ایران و کشورهای عربی اوضاع در خاورمیانه رو به بهبود گرویده است.

سیاست چندجانبه و چند سطحی جمهوری اسلامی ایران در خاورمیانه با هدف تامین منافع کشور، نه تنها در سطح منطقه ای بلکه در مقیاس جهانی است. ماه هاست که تهران با تلاش های دیپلماسی محرمانه با واشنگتن گام هایی برای کاهش تنش بین ایران و آمریکا برمی دارد. هم اینک پیشرفت هایی در زمینه مبادله زندانیان، آزادی دارایی های مسدود شده ایران، کاهش برخی تحریم های آمریکا بر فروش نفت ایران و احتمالاً غنی سازی اورانیوم ایران حاصل شده است. آخرین گزارش آژانس بین المللی انرژی اتمی می گوید که ایران سرعت غنی سازی اورانیوم را کاهش داده است. این امر می تواند نشانه ای از تلاش تهران برای کاهش تنش در تقابل با ایالات متحده باشد (TheAssociatedPress.04.09.2023).

این رویکرد ایرانی ها، به راه حلی مثبت برای مشکل برجام امید می دهد که به نوبه خود به کاهش تنش ها در سراسر خاورمیانه کمک می کند.

هیچ تردیدی نیست که برای رهبری محافظه کار رادیکال ایران، تمایل به لغو یا تضعیف تحریم های ضد ایرانی، تنها مشوق "جهت آمریکایی" سیاست آن است. و برای اینکه مورد انتقاد محافل رادیکال تر قرار نگیرد، دولت از افشای این کار پرهیز و تبلیغات ضد آمریکایی را تشدید می کند. اما حتی چنین گفت و گوی بین ایران و آمریکا، حتی یک توافق کم اهمیت ایران و آمریکا، به طور عینی به نفع امنیت خاورمیانه است.

ایران نیز به شدت در حال تغییر "سیاست عربی" خود است. کنت یولاک، تحلیلگر آمریکایی در ForeignPolicy (15/8/2023) می نویسد: "تقریباً به هر کجا که نگاه کنید، تهران اکنون انگیزه های مثبتی برای همکاری ارائه می دهد و عمدتاً تاکتیک های توسل به زور را محدود می کند". در واقع، تهران روابط دیپلماتیک خود را با امارات از سر گرفته است، ایران و سودان برای بازگرداندن روابط دیپلماتیک به توافق رسیده اند، ایران در حال عادی سازی روابط با مصر، تعمیق روابط با عمان و عراق (جایی که گروه های طرفدار ایران بر دولت تسلط دارند) است. ایرانی ها مذاکرات اعلام نشده را حتی با بحرین آغاز کرده اند.

یکی از رویدادهای مهم در "سیاست عربی" تهران، سفر حسین امیرعبداللهیان، وزیر امور خارجه ایران در ماه ژوئن به قطر، عمان، کویت و امارات متحده عربی بود. در این سفرها، آقای عبداللهیان با امیر قطر، نخست وزیر امارات، نخست وزیر کویت، همتایان خود در این کشورها و همچنین وزیر امور خارجه عمان و مذاکره کننده ارشد یمن دیدارهای مهمی داشت.

آقای عبداللهیان در خصوص نتایج سفر خود به کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس گفت: "گفت و گو با مقامات عالی رتبه و همتایانم در این کشورها بسیار مثبت، سازنده و برای همگان در دو سوی شمال و جنوب پهنه آبی راهبردی خلیج فارس امیدآفرین بود و نویدبخش فردایی بهتر، امن تر و شکوفاتر برای مردمانی که پیوندهای مودت و محبت و خویشاوندی میان آنان ریشه دار و عمیق است. با هر یک از این کشورها درباره رفع موانع و تسهیل همکاری های اقتصادی، تجاری، گردشگری، علمی و فناوری و سایر حوزه های مورد علاقه بحث و تبادل نظر داشتیم".

بنابراین، سفر وزیر امور خارجه ایران به قطر، عمان، کویت و امارات نشان داد که کشورهای منطقه برای صلح تلاش می کنند و آماده حل سیاسی و دیپلماتیک برای مشکلات هستند. وزیر امور خارجه ایران در ماه اوت به عربستان، سوریه و لبنان سفر کرد.

آقای عبداللهیان در عربستان سعودی با شاهزاده فیصل بن فرحان آل سعود همتای خود دیدار و از سوی محمد بن سلمان ولیعهد سعودی نیز پذیرفته شد. این اولین سفر سرپرست وزارت امور

خارجہ ایران به عربستان سعودی پس از احیای روابط دیپلماتیک دو کشور در سال جاری بود. موضوع های این گفتگوها گسترده بود: از توسعه روابط تجاری و اقتصادی گرفته تا وضعیت خلیج فارس و کل خاورمیانه. موضوع تشکیل همایش برای همکاری با کشورهای حوزه خلیج فارس نیز مطرح شد. طرف سعودی به نمایندگی از پادشاه این کشور بار دیگر از ابراهیم رئیسی رئیس جمهور ایران برای سفر به ریاض دعوت کرد.

حسین امیرعبداللهیان در سوریه مورد استقبال بشار اسد رئیس جمهور قرار گرفت. وزیر امور خارجہ ایران گفت: "روابط دو کشور ریشه دار، دوستانه و برادرانه است و ما به این روابط افتخار می کنیم". رئیس جمهور سوریه در عین حال تاکید کرد: "خروج نظامیان ترکیه، شرط سوریه برای عادی سازی روابط با آنکارا است".

عبداللهیان، وزیر امور خارجہ ایران و فیصل مقداد، همتای سوری وی پس از پایان مذاکرات یک کنفرانس مطبوعاتی را ترتیب دادند. در آن کنفرانس مطبوعاتی وزیر امور خارجہ ایران از آمریکا خواست تا نیروهای خود را از آن کشور خارج کند و در عین حال از مقامات آمریکایی خواست تا از دخالت در منطقه غرب آسیا دست بردارند. وزیر امور خارجہ ایران گفت که طرفین در مورد مبارزه با تروریسم و اقدامات آمریکا برای سازماندهی مجدد گروه های تروریستی گفتگو کردند. وی تاکید کرد که ایران تا زمانی که اوضاع در این کشور به طور کامل تثبیت نشود به حمایت از سوریه ادامه خواهد داد. آقای عبداللهیان حملات هوایی اسرائیل را به شدت محکوم کرد و بر لزوم پاسخگویی به آنها تاکید کرد.

وزیر امور خارجہ ایران روز 31 اوت برای یک سفر رسمی وارد لبنان شد. آقای عبداللهیان در دیدار با نبیه بری، رئیس مجلس لبنان، آمادگی ایران را برای ادامه کمک به روند دموکراتیک لبنان در انتخابات رئیس جمهور جدید اعلام کرد.

وی همچنین در نشست خبری پس از این سفر، آمادگی ایران برای کمک به بازسازی بخش انرژی لبنان را اعلام کرد: "در صورتی که دولت لبنان با پیشنهاد تهران موافقت کند، شرکت های ایرانی قادر خواهند بود دو نیروگاه حرارتی با ظرفیت 2 هزار مگاوات به صورت کلید در دست بسازند. با توجه به شرایط بحرانی تامین انرژی، این پروژه ها در اسرع وقت اجرایی خواهد شد".

وزیر عبداللهیان در بیروت همچنین با سید حسن نصرالله دبیرکل حزب الله و رهبران حماس و جهاد اسلامی دیدار کرد. جزئیاتی از مذاکرات آنها در دست نیست، اما به نظر می رسد یکی از موضوعات اصلی، تاثیر وضعیت جدید روابط تهران و ریاض بر اوضاع خاورمیانه بوده است.

البته همانطور که یولاک می نویسد، تهران نمی تواند به طور کامل از رویارویی با کویت به دلیل یک میدان گازی مشترک، با امارات متحده عربی - به دلیل اختلاف بر سر سه جزیره، با سعودی ها به دلیل مشکلات با حوثی های یمن و همچنین به دلیل اختلاف نظرهای ریاض و تهران در مورد مسئله فلسطین و نگرش متفاوت نسبت به اسرائیل، خارج شود.

اما بطور کلی، سفرهای آقای عبداللهیان یک پیشروی دیپلماتیک است که با کمک صلح طلبی و جذابیت ایرانیان، منافع ایران را پیش می برد.

آیت الله خامنه ای، رهبر معظم جمهوری اسلامی ایران چند روز پیش در جمع اعضای دولت فرمودند: "باید با هیچ همسایه ای مناقشه ای نداشته باشیم و اگر مناقشه ای هم هست، تبدیل به همکاری شود که گام هایی در این زمینه برداشته شده که باید ادامه یابد".